

Wyrok z dnia 23 stycznia 1998 r.

I PKN 496/97

Jeżeli prezes zarządu spółdzielni nie zakwestionował w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym dotyczącej go zmiany zasad wynagradzania za pracę, podjętej w drodze uchwały rady nadzorczej spółdzielni i nie zwrócił się do sądu pracy o uznanie za bezskuteczne zmiany jego indywidualnych warunków płacy bez wypowiedzenia zmieniającego, lecz przez kilkuletni okres pobierał wynagrodzenie w zmienionej wysokości, to należy przyjąć, że pracownik ten w sposób dorozumiany wyraził zgodę na zmianę treści umowy o pracę, która nastąpiła w drodze umowy stron.

Przewodniczący SSN: Józef Iwulski, Sędziowie SN: Kazimierz Jaśkowski, Adam Józefowicz (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 1998 r. sprawy z powództwa Janusza N. przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowo-Budowlanej "J." w W. o wynagrodzenie, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie z dnia 12 czerwca 1997 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Powód Janusz N. wystąpił z powództwem przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowo-Budowlanej "J." w W. o zasądzenie kwoty 51.792 zł tytułem wyrównania wynagrodzenia za okres od 1 czerwca 1993 r. do 31 maja 1996 r. z tego powodu, że na skutek zmiany zasad wynagrodzenia obniżono jego wysokość bez wypowiedzenia warunków płacy w sposób określony w art. 42 KP.

Pozwana Spółdzielnia wniosła o oddalenie powództwa.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie wyrokiem z dnia 20 lutego 1997 r. [...] oddalił powództwo i nie obciążył powoda kosztami

postępowania w sprawie. Sąd Wojewódzki ustalił, że powód był zatrudniony w pozwanej Spółdzielni na stanowisku prezesa zarządu od dnia 20 grudnia 1991 r. na czas nieokreślony w związku z jego wyborem na to stanowisko. Ustalanie zasad i wysokości wynagrodzenia dla członków zarządu należało zgodnie z § 47 pkt 9 statutu Spółdzielni do kompetencji Rady Nadzorczej. Początkowo wynagrodzenie powoda i członków zarządu było ustalone w oparciu o uchwałę Rady Nadzorczej [...] z 23 stycznia 1992 r. Wysokość tego wynagrodzenia wynosiła 4,3 przeciętnego wynagrodzenia za ostatni miesiąc poprzedniego kwartału w pięciu podstawowych działach gospodarki, ogłoszonego w drodze obwieszczenia Prezesa GUS. W dniu 22 stycznia 1993 r. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę zmieniającą zasady wynagradzania członków Zarządu Spółdzielni od dnia 1 lutego 1993 r. Odstąpiono od indeksacji i wyliczenia wynagrodzenia jako wielokrotność przeciętnego wynagrodzenia i ustalono ryczałtowe wynagrodzenie w kwocie 1.400 zł dla Prezesa i 1.300 zł dla wiceprezesów. Kolejnymi uchwałami zmieniano to wynagrodzenie i ustalono najpierw na kwotę 1600 i 1500 zł, następnie na 1800 i 1700 zł, a ostatecznie na kwotę 2.700 i 2500 zł. Powód pobierał w ten sposób ustalone wynagrodzenie przez okres 3 lat do daty rozwiązania stosunku pracy, tj. do 31 sierpnia 1996 r. Powód był obecny na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 22 stycznia 1993 r., na którym podjęto uchwałę i był powiadomiony o jej treści, jak również pozostali członkowie zarządu. Powód i pozostali członkowie zarządu poza rozmową z przewodniczącą Rady Nadzorczej Małgorzatą P. nie wnosili żadnego odwołania od uchwały z dnia 22 stycznia 1993 r. Uchwałę Rady Nadzorczej Spółdzielni z dnia 23 maja 1996 r. odwołano powoda ze stanowiska prezesa zarządu, a następnie uchwałę z dnia 15 czerwca 1996 r. przedstawicieli Spółdzielni Mieszkaniowo-Budowlanej "J." utrzymano tę decyzję w mocy. Po odwołaniu ze stanowiska powód wniósł pozew, kwestionując zmianę zasad wynagrodzenia po upływie 3 lat i 4 miesięcy. Powód wiedział o obniżeniu wynagrodzenia i pobierał je w niższej wysokości oraz zaakceptował warunki płacowe. Zdaniem Sądu Wojewódzkiego niedoręczenie powodowi pisemnej uchwały Rady Nadzorczej z 22 stycznia 1993 r., która stanowiłaby wypowiedzenie warunków płacy w rozumieniu art. 42 KP, nie może usprawiedliwiać braku jego działania przed organami spółdzielni. Wobec niezaskarżenia tej zmiany w trybie art. 264 § 1 w związku z art. 265 KP, jak również w terminie 3 lat, licząc od daty 22 stycznia 1993 r., roszcze-

nie powoda uległo przedawnieniu zgodnie z art. 291 KP.

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie, wyrokiem z dnia 12 czerwca 1997 r. [...] oddalił apelację powoda. W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny stwierdził, że Rada Nadzorcza była organem spółdzielczym władnym do podjęcia uchwały z dnia 22 stycznia 1993 r. oraz, że trafne są ustalenia Sądu I instancji dotyczące zaznajomienia powoda z jej treścią już w czasie tego samego posiedzenia, na którym została podjęta. Powód jako prezes Zarządu wykonywał tę uchwałę od 1 lutego 1993 r. Istotnie organ nadzorczy Spółdzielni nie dokonał formalnego wypowiedzenia warunków płacy, zgodnego z art. 42 KP, nie zachował trybu ani też terminów wypowiedzenia, nie pouczył o prawie odwołania się do sądu pracy. Czynności te powinny być dokonane i w tym zakresie zarzuty apelacji Sąd Apelacyjny uznał za zasadne. Wykonując uchwałę, powód powinien polecić przygotowanie pism, w tym zakresie niezbędnych do wykonania uchwały, w sposób zgodny z prawem. Powód jako prezes zarządu ograniczył się do wykonania uchwały poprzez zmiany wysokości naliczenia wynagrodzenia dla siebie i innych członków zarządu. Przepisy Kodeksu pracy nie znają instytucji bezwzględnej nieskuteczności wypowiedzenia umowy o pracę, czy też zmiany warunków tej umowy. Od tego, czy pracownik zaskarża wypowiedzenie umowy zależy - zdaniem Sądu Apelacyjnego - uznanie wypowiedzenia dokonanego z naruszeniem zasad określonych w Kodeksie pracy za niezgodne z prawem. Przepis art. 264 KP określa termin zaskarżenia wypowiedzenia umowy o pracę, w tym wypowiedzenia zmieniającego. W przypadku braku pouczenia o sposobie i terminie zaskarżania czynności dokonującej zmiany warunków umowy o pracę lub wypowiedzenia, termin ten zawsze upływa z upływem terminu przedawnienia, określonym w art. 291 KP. Sąd I instancji zasadnie stwierdził, że termin ten upłynął w styczniu 1996 r. przed dniem wniesienia pozwu. Konsekwencją upływu tego terminu jest to, że warunki umowy o pracę, określone uchwałą z 22 stycznia 1993 r., stały się skuteczne, a zatem obowiązywała umowa, w której wynagrodzenie było kształtowane na zasadach przyjętych w uchwale. Naruszenie prawa przez Radę Nadzorczą i przez powoda, niewłaściwie wykonującego uchwałę organu nadzorczego, nie może obecnie wywołać skutków prawnych, wyrażających się w uznaniu powództwa za zasadne.

Od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego pełnomocnik powoda wniósł ka-

sację, w której zarzucił zaskarżonemu wyrokowi naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 42 i art. 291 KP przez przyjęcie, że treść uchwały Rady Nadzorczej Spółdzielni z dnia 22 stycznia 1993 r., podjętej na podstawie art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. o zasadach tworzenia zakładowych systemów wynagradzania, wywarła w stosunku do powoda skutki określone w art. 42 KP oraz przez przyjęcie, iż początek okresu przedawnienia z art. 291 KP winien być liczony od dnia obowiązywania wymienionej uchwały. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie lub Sądowi I instancji, względnie zasądzenie dochodzonej kwoty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja nie może być uwzględniona, gdyż jej zarzuty nie są zasadne w ustalonych okolicznościach sprawy. Stosownie do art. 46 § 1 pkt 8 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (jednolity tekst: Dz. U. z 1995 r. Nr 54, poz. 288 ze zm.) do zakresu działania rady nadzorczej należy podejmowanie uchwał w sprawach czynności prawnych dokonywanych między spółdzielnią a członkami zarządu. Rada nadzorcza pozwanej Spółdzielni zmieniając zasady ustalania wynagrodzenia członków zarządu uchwałą [...] z dnia 22 stycznia 1993 r. była kompetentna do podjęcia uchwały w sprawie zasad i wysokości wynagrodzenia powoda. Przepis art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. o zasadach tworzenia zakładowych systemów wynagradzania (jednolity tekst: Dz. U. z 1990 r. Nr 69, poz. 407), daje organom powołującym kierownika zakładu pracy pełną swobodę w zakresie określania zasad wynagradzania tego kierownika. W tym stanie prawnym nieuzasadniony jest zarzut kasacji naruszenia art. 7 ust. 5 wymienionej ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Zgodzić się należy ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego, że do powoda, jako organu wykonawczego Spółdzielni, należało prawidłowe wykonanie wymienionej uchwały przez przygotowanie pism wypowiedających warunki płacy członków zarządu z zachowaniem właściwego okresu wypowiedzenia, zgodnie z art. 42 § 1 i 2 KP. Tego jednak powód nie uczynił, lecz przyjął treść uchwały do bezpośredniego jej wykonania z dniem 1 lutego 1993 r., godząc się z motywami jej podjęcia. Powód nie kwestionował uchwały w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym ani nie odwołał się w try-

bie art. 264 § 1 KP do sądu pracy od zmiany umowy co do wysokości wynagrodzenia, pomimo braku formalnego wypowiedzenia warunków płacy, zgodnego z art. 42 KP. W tej sytuacji - zdaniem Sądu Najwyższego - należy przyjąć, że powód w sposób dorozumiany wyraził zgodę na zmianę warunków płacy, która może nastąpić w drodze umowy stron.

Po upływie terminu do skutecznego zakwestionowania nieprawidłowej zmiany warunków płacy, nastąpiło definitywne jej przyjęcie przez powoda z upływem terminu do wniesienia odwołania do sądu pracy. Za takim stanowiskiem przemawia podjęcie przez powoda czynności technicznych, polegających na wprowadzeniu w życie wymienionej uchwały i pobieranie przez niego ponad trzy lata wynagrodzenia według zmienionych zasad, pomimo iż Spółdzielnia nie skierowała do powoda i innych członków zarządu indywidualnego oświadczenia woli, zmierzającego do formalnego wypowiedzenia dotychczasowego wynagrodzenia za pracę. Skoro przez fakty konkludentne nastąpiła prawnie niepodważalna zmiana treści umowy o pracę powoda w części dotyczącej wynagrodzenia, nie przysługuje mu zatem roszczenie o uzupełniające wynagrodzenie obliczone według poprzednio obowiązujących zasad, które zostały skutecznie zmienione w drodze przewidzianej prawem uchwałą Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni.

Konkludując Sąd Najwyższy uważa, że jeżeli pracownik spółdzielni nie zakwestionował w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym dotyczącej go zmiany zasad wynagrodzenia za pracę, podjętej w drodze uchwały rady nadzorczej Spółdzielni i nie zwrócił się do sądu pracy w trybie art. 264 § 1 KP o uznanie za bezskuteczne zmiany jego indywidualnych warunków płacy bez wypowiedzenia zmieniającego, lecz przez kilkuletni okres pobierał wynagrodzenie w zmienionej wysokości, to należy przyjąć, że pracownik ten w sposób dorozumiany wyraził zgodę na zmianę treści umowy o pracę, która nastąpiła w drodze umowy stron. W tym świetle bez znaczenia jest zbędne i niewłaściwe powołanie się przez Sąd II instancji na przepis art. 291 KP o przedawnieniu roszczeń powoda w odniesieniu do sytuacji, w której nie przysługuje mu roszczenie ze stosunku pracy o uzupełniające wynagrodzenie za pracę.

Mając to na uwadze Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że kasacja nie ma usprawiedliwionych podstaw, pomimo zbędnego i niewłaściwego powołania się przez Sąd II instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku na przepis art. 291 KP.

Niezależnie od tego zaskarżony wyrok odpowiada prawu. Dlatego na zasadzie art. 393¹² KPC Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

=====